

"לדורות" סיפוריהם של ניצולי השואה החיים בישראל

שאלון לרישום קורות ניצולי השואה

איסוף סיפוריהם של ניצולי השואה הוא אחד המרכיבים החשובים ביותר בשימור הזיכרון ובהנחלתו לדורות הבאים. לכן, המידע על קורותיהם של הניצולים חיוני מאוד לחוקרים ולבני הדורות הבאים. בעזרת מידע זה אפשר יהיה להכיר את הסיפורים הפרטיים המרכיבים את התמונה הרחבה של תקופת השואה. לסיפור האישי שלכם יש חשיבות לאומית, מחקרית

וחינוכית. אוסף הסיפורים מפורסם באתר אינטרנט מיוחד שכתובתו www.ledorot.gov.il

שם משפחה ושם פרטי כיום

שם פרטי: ויטלי	שם משפחה: פולונוב
----------------	-------------------

פרטים אישיים לפני השואה ובתקופתה
במידה והשאלה אינה נוגעת אלייך, אין צורך לענות עליה

שם משפחה איתו נולדתי: פולונוב		בלועזית polunov	
שם פרטי איתו נולדתי: ויטלי	בלועזית vitaly	מין: זכר	שנת לידה: 1923
עיר לידה: דונצק	בלועזית Donetsk	ארץ לידה: אוקראינה	
שם פרטי ושם משפחה של האב: יעקוב סימונוביץ' פולונוב		שם פרטי ושם נעורים של האם: וורה אברהמובנה רזומובסקיה	
מקום מגורים קבוע לפני המלחמה: מריאופול	בלועזית mariupol	ארץ המגורים: אוקראינה	
השכלה/תואר אקדמי לפני המלחמה: (יסודי, תיכון, אוניברסיטה, ישיבה) תיכון	מקצוע לפני המלחמה: (תלמיד, סנדלר, מורה) תלמיד	חבר בארגון או בתנועה: (בית"ר, השומר הצעיר, בני עקיבא)	
מקומות מגורים בתקופת המלחמה: נובופטרובסק ואז העיר ברנאול באזור אלטאיי באוקראינה. לאחר מכן ויטלי גויס לצבא ושירת בבלארוס וגרמניה			
במידה והיית בגטו, ציין את שמו		בלועזית	
במידה והיית במחנה עבודה או מחנה ריכוז, ציין את שמו		בלועזית	
המקום בו נודע לך כי הנך אדם חופשי:		תאריך השחרור:	

במידה והיית במחנה עקורים ציין את שמו (מחנות פליטים שהוקמו לאחר המלחמה בעיקר באוסטריה, גרמניה ואיטליה)		ציין מקום אליו חזרת לאחר השחרור
במידה והיית במחנות מעצר בקפריסין, ציין ממתי עד מתי	שנת עליה:	במידה ועלית באנייה, ציין את שמה
	1993	

אנא ספרי על קורותיך לפני המלחמה

(ציוני דרך: הבית בו גדלת, בית הספר, חברי ילדותך; במה עסקו הורייך, המשפחה המורחבת, חגים ומאכלים):

נא לכתוב בגוף ראשון

נולדתי בעיר דאנצק שבאוקראינה ב-5.10.23. הצעיר מבין 5 אחים ואחיות. לפני המלחמה עברנו לעיר מריאופול עם אחותי ראייה והבן שלה (בן 5) - והוריי. האחות השנייה, אספירה, עברה לנבופטרובסק ושני אחיי הגדולים גויסו לחזית.

נא ספרי על קורותיך בזמן המלחמה

(גירוש, גטאות, מחנות וצעדות מוות, במסתור או בזהות בדויה ושם בדוי, פעילות ותפקידים במחתרת, השתתפות בבריחה או בהתנגדות, האנשים שהיו בסביבתך בגטו או במסתור, במי נעזרת או אולי למי עזרת):

ב-5.10.10 כשמלאו לי 18 שנה קיבלתי צו גיוס וניגשתי למשרד הגיוס כדי להתגייס. במשרד היו נערים נוספים שרצו להתגייס והם ראו את החיילים אורזים את כל המסמכים שהיו במשרד ומעמיסים הכל על משאיות. אמרו לנו לחזור לבתים כי הנאצים נמצאים מחוץ לעיר. לאחר כמה ימים תלו מודעות ברחבי העיר שהיה רשום בהן שכל היהודים צריכים להגיע לנקודת איסוף (בית ספר נטוש) בתאריך ה-16.10.41 לפני שהם יועברו למקום אחר. נכתב שם שעלינו להביא עמנו את כל דברי הערך שלנו. נכתב גם במודעות שכל מי שלא יגיע לנקודת האיסוף יוצא להורג בכיתת יורים. ביום האיסוף אבא שלי אסף את כל דברי הערך שלנו (תכשיטים, מטבעות זהב וניירות ערך בבנק הלאומי) והלכנו לנקודת האיסוף והתמקמנו שם. מאוחר יותר גיליתי כי באותו היום הגיעו לשם כ-16,000 איש. לקראת הערב הגיעו חיילים ולא אפשרו לאף אחד לצאת. כאשר התחיל להיות קר אבי שלח אותי לנסות להגיע הביתה ולהביא שמיכות. הייתה לי חזות סלאבית (שיער ועיניים בהירות) וגם נראיתי צעיר מגילי אז אבי אמר לי להגיד שפשוט הגעתי ללוות מישהו. וכך עשיתי, ניגשתי לחיילים ואמרתי להם שליוויתי חבר וכעת עליי לחזור הביתה כי נהיה מאוחר והוריי דואגים לי. החייל נתן לי טפיחה על השכם והרשה לי לצאת עם הזהרה לא לחזור. הגעתי לביתי ואספתי צרור שמיכות ולמחרת בבוקר יצאתי לכיוון נקודת האיסוף. כאשר התקרבותי למקום ראיתי התקהלות גדולה של תושבי המקום עומדת משני צידי הרחוב ובאמצע צועדת שיירת אנשים. התקרבותי עוד וראיתי שאלו בעצם כל היהודים. חיפשתי את הוריי בשיירה ולא ידעתי מה לעשות. האם להצטרף לשיירה ולקחת את הסיכון שלא בטוח שאוכל למצוא אותם. עמדתי שם והתלבטתי עד שראיתי פתאום את הוריי צועדים עם אחותי ובנה הקטן. התחלתי לעשות צעד לכיוונם אבל אז ראיתי את אבי מסמן לי לא לגשת. נשארתי במקום עוד כמה דקות כדי לא למשוך תשומת לב ובסוף השארתי שם את הצרור והלכתי להסתובב בעיר ללא מטרה. לא ידעתי לאן מוליכים את האנשים, רק שהם לא הלכו לכיוון תחנת הרכבת או לנמל. לאחר מכן גיליתי שהם הובלו אל מחוץ לעיר לבורות שנחפרו כדי להגן על העיר מפני טנקים ושם הם נורו למוות. לאחר שיטוט של כמה שעות בעיר החלטתי ללכת לבית של דוסיה - חברה טובה של אחותי אספירה. סיפרתי לה מה קרה ודוסיה יצאה לברר לאן הובילו את האנשים. היא חזרה לאחר כשעה וסיפרה לי שיוורים בכל היהודים בבורות מחוץ לעיר. לאחר מכן היא אמרה לי שאני צריך לעזוב את העיר כי כעת הנאצים יתחילו לחפש בעיר אחר יהודים שנותרו באופן יסודי. היא ייעצה לי ללכת לכיוון החזית ולנסות לעבור לצד השני. היא נתנה לי צידה לדרך ויצאתי אל מחוץ לעיר. צעדתי במשך כ-4 חודשים והלכתי לכיוון רעשי התותחים. בהתחלה הלכתי בדרך הראשית ובאחד הימים עזר לידי רכב של הצבא הגרמני והחיילים אמרו לי להיכנס פנימה. הם הסיעו אותי זמן מה לאורך הדרך ואז הורידו אותי והבנתי שהם בסך הכול הקפיצו אותי חלק מהדרך כי הם חשבו שאני ילד מקומי שהולך לכיוון דאנצק. אולם אחרי אירוע זה החלטתי לרדת מהדרך הראשית וללכת בין הכפרים. עברתי מכפר לכפר וישנתי באסמים וחווה כל עוד לא

היה קר מידי (באוקטובר ונובמבר) – החוות היו ריקות כי כל חיות המשק כבר נלקחו ע"י הצבא אבל עדיין נשארו בהן שמיות ובגדים ששימשו את העובדים. בחודש דצמבר כאשר התקרר מאוד נאלצתי להתארח בלילות בבתים של המקומיים. בחרתי לרוב בתים בקצה הכפר. לעיתים התקבלתי בברכה ולעיתים אמרו לי שאין מקום אבל לרוב הצלחתי למצוא מקום.

מבחינת אוכל, בחודשים החמים יותר התקיימתי על ירקות שמצאתי בשדות פה ושם ואילו כאשר התקרר ועברתי להתארח בבתים הכפר אז אכלתי אצלם. לאחר כחודש וחצי של מסע, במהלכם לא התקלחתי, הגעתי לבית של אישה עם שני ילדים אשר בעלה גויס לצבא. היא האכילה אותי ונתנה לי להתקלח ולישון ואפילו כיבסה את בגדיי. היא הזמינה אותי להישאר לגור עמה אבל בשביל לעשות זאת הייתי צריך ללכת לזקן הכפר ולהירשם. הבעיה הייתה שלא היו לי מסמכים ופחדתי שהם יגלו שאני יהודי וילשינו עליי. לכן הודתי לאישה והמשכתי בדרכי. לאחר מכן המשכתי לצעוד מכפר לכפר במשך עוד כחודש וחצי. ידעתי שעל הכביש הראשי צועד הצבא הנאצי ועל כן שמרתי מרחק ממנו וצעדתי בשדות. יום אחד נתקלתי בחייל של הצבא האדום. הוא הוביל אותי למפקד הפלוגה וסיפרתי להם על חיילי הצבא הגרמני שנמצאים מסביב ובעצם מכתרים אותם. חיילי הצבא האדום לא ידעו על כך. לאחר מכן הם שלחו אותי לכיוון החזית עם אישור בכתב לפיו אני הולך לכיוון אחותי שפונתה עם שלושת ילדיה לאזור אלטאי ושיש לספק לי אוכל וסיוע. לאחר מכן צעדתי ברגל עוד כ-15 קילומטר עד שהגעתי למסילת רכבת. חיכיתי שם עד שעברה רכבת מסע שהוסבה לרכבת נוסעים שהסיעה לוחמים אל החזית בהלך ופינתה אנשים וניצולים בחזור. עליתי על קרון שהיה מלא מאוד ונסעתי ברכבת במשך כשבועיים עד שהגעתי לאזור אלטאי.

באזור אלטאי הגעתי בהתחלה לעיר בשם ברנאול ואז לעיר פיסקי (pisky) ושם הצלחתי למצוא את אחותי (היא הספיקה לשלוח לי את כתובתה החדשה לפני שהיא פונתה בתחילת המלחמה). היא גרה בכפר, בבית עם עוד משפחה. בעלה שירת בחזית. בעלת הבית פינתה לי חדר בדירה. לאחר כמה ימים הלכתי אל ראש הכפר כדי להירשם כתושב בכפר. הצגתי לו את המסמכים שקיבלתי מהצבא האדום, והוא אמר לי שהכפר זקוק לידיים עובדות ושאל אותי כיצד אני יכול לתרום. אבא שלי עבד עם מתכות וכשהייתי קטן הייתי הולך אליו לסדנא ומסתכל עליו עובד. על כן החלטתי לנסות ללכת באותו הכיוון ואמרתי שאני יכול לעבוד עם מתכות. זה היה בחודש אפריל, ומכיוון שחרש המתכות של הכפר נלקח לחזית הם היו צריכים מישהו שיטפל בציד החקלאות לקראת האביב. שלחו אותי לחדד את הכלי המשמש לחרישת האדמה והצלחתי לעשות זאת אז הם הזמינו אותי להישאר. המשכתי לעבוד שם עד הקיץ. בחודש אוקטובר קיבלתי צו גיוס חדש והתגייסתי לצבא האדום. גויסתי לחיל החימוש ונסעתי להכשרה של מפקדי יחידות חימוש ליד נובוסיבירסק בסיביר. בחורף הטמפרטורות שם הגיעו למינוס 30 או 40. גרנו במגורים מתחת לפני האדמה אבל המקלחות והשירותים היום בחוץ כך שהיינו צריכים לצאת לכפור כדי להתקלח או ללכת לשירותים. כל יום נשלחו תורנים להפשיר את המים בשביל המקלחות והיו מוציאים אותנו כל בוקר ללא חולצה כדי שנתחזק. ההכשרה ארכה 6 חודשים וכללה ירי מתותחים. הייתה לי ראייה מאוד טובה אז הצטיינתי בזה.

בסיום ההכשרה נשלחתי לחזית לפקד על יחידה של לוחמה בטנקים. היחידה כללה 7 אנשים. בזמנו הייתי בן 20 כאשר שאר החיילים ביחידה היו בני 30-35. החיילים שלי ראו שאני מתמצא בציד ומפקד טוב ולכן הם הקשיבו לי ולא זלזלו בי. נשלחנו לחזית בבלארוס.

אחד האירועים שאני זוכר טוב זה המעבר של נהר "ויסלה" ליד לבוב. כדי לחצות נהר עם ציוד צבאי היה צריך לבנות סוג של גשר זמני מעץ (כמו רפסודות) עליו אפשר לנוע רק בכיוון אחד. כאשר היחידה שלי חצתה את הגשר הופצצו ואחת הפצצות פגעה בגשר לפנינו וכך נתקענו – לא יכלנו לחזור אחורה וגם לא להמשיך קדימה. וכך עמדנו תקועים באמצע הגשר כאשר הפצצות נופלות מסביבנו במשך כשעה עד שחיל הסיוע – אלו שאחראים על בניית הגשר – הצליחו לתקן אותו. כאשר עברנו לצד השני כבשנו את המוצב שהיה שם ונשארו שם כחודשיים עד שהמשכנו להתקדם הלאה לכיוון העיר "ראדום" בפולין. התקדמנו עד שהגענו לחזית עם הנאצים.

נתקלנו במוות באופן יומיומי ונאלצתי להתגבר על הפחד כדי להמשיך הלאה. באותו הזמן כבר ידעתי מה הנאצים עושים ליהודים ומטרתם הייתה לא להיתפס בשבי ולהמשיך להילחם עד הסוף.

היחידה שלי המשיכה להתקדם לכיוון ברלין ביחד עם שאר החזית הבלארוסית. באחד הקרבות כבשנו כפר ונשארו בו במהלך הלילה. בבוקר התכוונו להמשיך הלאה אבל נתקלו באש חזקה מצד הנאצים. מה שהכי איים עלינו היו 2 מכונות ירייה בעמדות מבוצרות בצד הנאצי. שתי העמדות היו מבוצרות מתחת לאדמה ומוסוות אבל כן הצלחתי להבחין בהן ולפגוע בירייה מדויקת באחת מהן. המכונה שהייתה בעמדה התפוצצה ושני החיילים שתפעלו אותה עפו באוויר. לאחר מכן הצלחתי לפגוע גם בעמדה השנייה ואז המשכתי לירות בחיילים התוקפים. בסה"כ הרגתי 15 נאצים. כאשר חיילי היחידה שלי ראו שאני מצליח לתקוף את הנאצים הם יצאו להתקפה גם כן והצליחו להכניע את כל שאר האויבים. על פעולה זו קיבלתי אות גבורה. לאחר מכן היחידה שלי השתתפה בקרב על ברלין ואז גם נשלחנו לרדוף אחרי

הנאצים אשר ברחו לכיוון כוחות ארה"ב כדי להיכנע להם. התקדמנו בדרכים מלאות בגופות של גרמנים אשר הופצצו על ידי כוחות הצבא האדום כאשר הם נצפו בורחים מהקרב. אלו היו מראות מאוד קשים כיוון שנאלצנו לנוע עם כל הציוד והמכונות בין ואפילו על הגופות. על אף שיום הניצחון הוכרז ב-9.5.45 המשכנו להילחם ולרדוף אחרי הנאצים עד ה-17.5.45 כאשר הגענו לכוחות האמריקאים.

נא ספרי/ על קורותיך מתום המלחמה ועד עלייתך לארץ
(השחרור וחזרתך הביתה, חיך אחרי המלחמה, העפלה/ עליה):

כאשר נגמרה המלחמה שרתתי עוד כשנה וחצי בגרמניה ועזרתי לשמור על הסדר. כוחות הצבא האדום נשארו בגרמניה עד שנת 67. במהלך שירותי בגרמניה קיבלתי מכתב מאחי מיכאיל אשר סיפר לי שבזמן שירותו הוא נפל בשבי של הצבא האוקראיני ושהם לא הצליחו לגלות שהוא יהודי. באחד הימים הגיע אליהם מישהו ממחנת הפרטיזנים ושאל אם יש רופא בין השבויים, מיכאיל אמר שהוא רופא ואז הפרטיזן שילם שוחד לשומר האוקראיני והוציא אותו משם והוא הצטרף לשורותיהם. אחרי המלחמה הוא הגיע לעיר לבוב וקיבל שם דירה (אשר בעבר הייתה שייכת ליהודים) והתקבל ללימודי רפואה. באותה הזמן היה נהוג שכל מי שרוצה להמשיך ללימודים אקדמאיים יוכל לקבל שחרור מהצבא. מיכאיל הצליח לגלות את שם היחידה שלי והצליח לשלוח לי מכתב. הוא לא ידע היכן אני מוצב וגם אני לא יכולתי לספר לו כלום, על כן רק עניתי לו שברגע שיתאפשר לי אני אגיע אליו אל לבוב. לאחר כמה חודשים מקבלת המכתב שוחררתי מהשירות ונסעתי אל אחי בלבוב. שם התחלתי לימודי רפואה אבל לא רציתי להישאר שם כי לא יכולתי לסבול יותר מראה של גופות. במקום זאת הלכתי ללימודי ניהול תעשייה מקומית באוניברסיטה קאופרטיבית. אחי מיכאיל סיים לימודי רפואה ועבד בלבוב ואני גרתי עימו במשך 4 שנים. לאחר שסיימתי את לימודי עברתי לקייב בירת אוקראינה וקיבלתי משרה בניהול התעשייה המקומית של אוקראינה. לאחר כשנה בעבודה קודמתי לעבוד במחקר בכלכלה. שם כתבתי טזה תוך שנתיים והתחלתי לקבל משכורת גבוהה יותר. לאחר מכן התמניתי לראש המחלקה של בניית ותיקון מטוסים באוניברסיטה לתעופה אזרחית. לאחר כמה שנים קיבלתי תואר של פרופסור. עבדתי בתור ראש המחלקה במשך כעשרים שנה עד שנת 1992.

נא ספרי/ על חיך בארץ

(תחושותיך בעת עלייתך ארצה, פעילותך הציבורית או התרבותית, המשפחה שהקמת, המסר שברצונך להעביר לדורות הבאים):

בשנת 1993 עליתי לארץ ישראל. בהתחלה גרתי במשך שלושה חודשים בבית המלון נאות מדבר בעיר באר שבע. היה במלון אזור שלם שגרו בו עולים חדשים, כ-120 איש. לאחר שנגמר ההסכם עם המלון קיבלתי דירת עמידר בקומה שלישית וגרתי בה במשך 24 שנה. לפני שנה (בשנת 2019) קיבלתי דירה חדשה באותו הרחוב רק הפעם בקומת קרקע. כיום אני מנהל את ארגון הווטרנים של באר שבע. אני אלמן ויש לי בת שגרה באוקראינה. בנוסף יש לי קרובים רבים מאחי מיכאיל שגרים בארץ. מיכאיל נפטר מהתקף לב במוסקבה בשנת 1992. גם הוא היה פרופסור וראש מחלקה. אחי הבכור חזר אחרי המלחמה למריאופל ונפטר שם מפצעיו. אחותי אספירה חזרה לנבופטרובסק אחרי המלחמה וכך גם בעלה. בתה ראיסה התחתנה ועברה לארצות הברית. לאחר כמה שנים בעלה של אספירה נפטר והיא הצטרפה לבתה בארצות הברית והקשר ביניהם נותק. בזמנו אסור היה לנו ליצור קשר עם אנשים מחוץ לברית המועצות ועד היום לא הצלחתי למצוא אותם.

יד ושם

המשרד לאזרחים ותיקים

את השאלון המלא נא לשלוח למשרד לאזרחים ותיקים בדוא"ל: infovatikim@pmo.gov.il

פרטים נוספים ושאלות בטלפון כוכבית *8840

נא למלא את הפרטים האישיים בנספח ולאשר בחתימתכם את פרסום הסיפור באתר.

יש לשלוח את הנספח בפקס: 02-5605034 או להעבירו סרוק בדוא"ל בצמוד לראיון.